

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ТОРГІВЛІ**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»**

23 травня 2018 року

Одеса – 2018

УДК 334.72:658.6/8

**Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку:
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (23 травня
2018 року). – Одеса: Одеський національний політехнічний університет,
2018. – 136 с.**

Редакційна колегія:

д.е.н., професор Філіппова С.В., д.е.н., професор Фролова Л.В.,
д.е.н., професор Балан О.С., д.е.н., доцент Валінкевич Н.В.,
д.е.н., професор Жадько К.С., д.е.н., професор Іляш О.І.,
д.т.н., професор Мережко Н.В., д.е.н., професор Міщук І.П.,
д.е.н., професор Ткаченко А.М., к.е.н., професор Чевганова В.Я.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції розкриваються теоретико-методологічні та практичні засади підприємництва і торгівлі в системі національних та світових економічних інтересів. Дослідження авторів спрямовано на з'ясування форм сучасного підприємництва в глобальній інноваційній системі, сучасних тенденцій розвитку внутрішньої торгівлі України та перспективних напрямків просування української продукції на нові експортні ринки.

Збірник розраховано на наукових працівників, аспірантів і студентів, усіх, хто цікавиться позитивними та негативними тенденціями розвитку підприємництва і торгівлі в Україні та світі.

Матеріали друкуються мовами оригіналів. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники семінару та їх наукові керівники.

*Одеський національний політехнічний університет,
Інститут бізнесу, економіки та інформаційних технологій,
Кафедра підприємництва і торгівлі*

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 ФОРМИ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ГЛОБАЛЬНІЙ ІННОВАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ

Білявський В.М. , к.е.н., доцент Басамигін Д.О. , магістр МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	9
Брагіна О.С. , к.е.н., ст. викладач ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ МАТРИЦІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА БІЗНЕС- ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
Гонтарева І.В. , д.е.н., професор ГЕНЕТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЦИКЛІВ РІЗНИХ ВИДІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	12
Григор'єва О.В. , к.е.н., доцент Неділько Н.В. , студент ОБГРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ НА ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	14
Жадько К.С. , д.е.н., професор ІННОВАЦІЙНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	16
Зайченко К.С. , ст. викладач Драгомир Д.В. , студентка МОДЕЛЬ РИНКУ ДОСКОНАЛОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ЇЇ ХАРАКТЕРИСТИКА.....	18
Зайченко К.С. , ст. викладач Кімінчиджи Г.І. , студентка РИНКОВА РІВНОВАГА: ЇЇ РУХЛИВІСТЬ ТА МЕХАНІЗМ ВІДНОВЛЕННЯ	20
Зайченко К.С. , ст. викладач Фрайман А.В. , студентка ДОСКОНАЛА КОНКУРЕНЦІЯ ТА МОНОПОЛІЯ: СУТНІСТЬ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	22
Зайченко К.С. , ст. викладач Чебан М.А. , студент ОСНОВНІ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	24
Колотюк О.І. , асистент АУТСОРСИНГ НА СТОРОЖІ МОНІТОРИНГУ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	25
Красуленко Т.Г. , ст. викладач Волошина О.М. , студентка СУЧАСНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: ЯКІСНА СКЛАДОВА.....	27
Красуленко Т.Г. , ст. викладач Петрусьов В.О. , студент	

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ ТАЧАНКА»)	29
Ніколайчук О.А. , к.е.н., доцент Мостова А.А. , студентка ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	31
Носова Т.І. , к.е.н. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	33
Удовицька Є.А. , к.е.н, доцент Куляпіна А.В. , студентка Мальцева Ю.С. , студентка ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	36
Семерунь Л.В. , к.е.н., доцент Вілко Д.О. , студент МЕХАНІЗМИ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР	38
Ткаченко А.М. , д.е.н., професор Пожуєва Т.О. , д.е.н., доцент РОЗВИТОК МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВ ГРУПИ КОМПАНІЙ МЕТІНВЕСТ	39
Чукурна О.П. , к.е.н, доцент Левицький П.О. , студент ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ	41
Філіппова С.В. , д.е.н., професор Криворотенко Л.О. , аспірантка СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	43
Фролова Л.В. , д.е.н, професор Бєлих Д.С. , студентка МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ	46
Фролова Л.В. , д.е.н, професор Руснак О.В. , студентка ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ	49

СЕКЦІЯ 2

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Бобровникова Р.Г. , к.е.н., доцент ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБИ ПІДПРИЄМСТВА В ОСНОВНОМУ ТА В ОБОРОТНОМУ КАПІТАЛІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	52
---	----

Заболотна І.С., магістр АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ІНТЕНСИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	54
Зайченко К.С., ст. викладач Пінчук А.А., студентка ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ.....	56
Красуленко Т.Г., ст. викладач ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	58
Спаська Н.О., студентка СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В УКРАЇНІ.....	60
Удовицька Є.А., к.е.н., доцент Оверко В.В., студент ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ СТАРТАПІВ	62

СЕКЦІЯ 3

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ

Бойко І.М., аспірантка УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР.....	65
Брагіна О.С., к.е.н, ст.викладач Примакова І.О., студентка ПІДПРИЄМНИЦЬКА ТАЄМНИЦЯ І МЕХАНІЗМ ЇЇ ЗАХИСТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	67
Валявський С.М., к.е.н., ст. викладач Ульченко А.М., студентка ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЦУКРОВИХ ЗАВОДІВ.....	68
Городецька Т.Б., к.е.н., доцент Коваленко А.Б., студент МАРКЕТИНГОВІ ПРОГРАМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК РЕГУЛЯТОР ЗВ'ЯЗКУ МІЖ СПОЖИВАННЯМ І ВИРОБНИЦТВОМ	70
Городецька Т.Б., к.е.н, доцент Сатанєвська М.М., студентка ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ РИЗИК ТА МЕТОДИ ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ.....	71
Гринько Т.В., д.е.н., професор ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ СУБ'ЄКТАМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	73
Єрмак С.О., к.е.н., доцент Кошкіна Д.А., студентка ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНУ ЯК ГОЛОВНИЙ РУШІЙ ЇЇ ЕКОНОМІЧНОГО	

РОЗВИТКУ.....	75
Зайченко К.С. , ст.викладач Ніколаєв Д.П. , студент МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ: ЇЇ СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВЕДЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	77
Іванчук К.О. , к.е.н., доцент ПАРАМЕТРИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	79
Pyash O.I. , Doctor of Economics, Professor Raschotova Y.M. , postgraduate student THE DEVELOPMENT OF CONCEPTUAL FOUNDATIONS FOR THE FORMATION AND MANAGEMENT OF BRANDS ON THE MARKET BASED ON WORLD EXPERIENCE.....	80
Корнілова В.В. , к.і.н., доцент Корнілова Н.В. , к.г.н., доцент ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	83
Косенко О.П. , д.е.н., проф. Синельникова Д.М. , студентка ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ РЕКЛАМИ ТА МАРКЕТИНГУ.....	85
Кочевой М.М. , к.е.н., доцент ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР: НОРМАТИВНО- ПРАВОВІ ЗАСАДИ.....	87
Красуленко Т.Г. , ст. викладач Войнолович О.М. , студент ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ЧАПЛІНСЬКИЙ МАСЛОСИРЗАВОД»).....	89
Митяй С.А. , ст. викладач Ромашук М.Б. , студентка ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	91
Пучкова С.І. , к.е.н., доцент КОМПЛАСНС ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕСОМ.....	94
Сержантова В.В. , аспірантка АНТИКРИЗОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ: НЕОБХІДНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ.....	96
Ткаченко А.М. , д.е.н., професор Колесник Е.О. , аспірантка МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	98
Філіппов В.Ю. , к.е.н., докторант СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО ЯВИЩА В УКРАЇНІ.....	100

Фролова Л.В., д.е.н, професор Муравська А.О., студентка СТРАТЕГІЧНЕ ТА ТАКТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: НАПРЯМКИ, ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ.....	102
--	-----

СЕКЦІЯ 4

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Городецька Т.Б., к.е.н., доцент Подпалова Ю.К., студентка Тодосенко А.Д., студент ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ.....	105
Жбанков В.О., магістр РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	106
Зайченко К.С., ст. викладач Боровська В.В., студентка ВПЛИВ ЗМІН ПОПИТУ Й ПРОПОЗИЦІЇ НА СТАН РІВНОВАГИ, РІВНОВАЖНУ ЦІНУ ТА РІВНОВАЖНУ КІЛЬКІСТЬ ТОВАРУ.....	108
Зайченко К.С., ст. викладач Шаклатова І.М., студентка СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	110
Онуфрієнко Н.Л., ст. викладач НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ТА ЕКСПОРТУ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	112
Паустовська Т.І., к.е.н., доцент Целіков О.В., студент СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	114
Павлова В.А., д.е.н., професор НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	116
Семерунь Л.В., к.е.н, доцент ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	118
Фролова Л.В., д.е.н., професор МОДЕЛЮВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО- ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	120

СЕКЦІЯ 5

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ПРОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА НОВІ ЕКСПОРТНІ РИНКИ

Борисенко О.Є., к.е.н., доцент МЕТОД ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	122
--	-----

Гутман М.Г., магістр МІСЦЕ І РОЛЬ ТОВАРНИХ БІРЖ В УКРАЇНІ.....//.....	124
Кірган О.С., аспірант ВИБІР ОНЛАЙН-БРОКЕРА ДЛЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ НА БІРЖОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ...../.....	125
Костилян В.А., магістр ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВАЛЮТНОЇ ТОРГІВЛІ НА РИНКУ FOREX.....	127
Ліщук Ю.А., здобувач ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ТОВАРНИХ БІРЖ НА РИНКУ ЗЕРНА.....	129
Резнік Н.П., д.е.н., професор СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІРЖОВИХ ФОНДОВИХ ІНДЕКСІВ УКРАЇНИ.....	130
Слободяник А.М., к.е.н., ст. викладач Тригубченко А.В., магістр АЛГОРИТМІЧНА ТОРГІВЛЯ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СПЕКУЛЯТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ НА БІРЖОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	131
Слободяник А.М., к.е.н., ст. викладач Трішін О.В., магістр ТЕХНІЧНІ ІНДИКАТОРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ РУХУ ЦІН НА БІРЖОВОМУ ТОВАРНОМУ РИНКУ	133

Перевірка контрагентів обов'язкова і в українських реаліях, поряд з політикою внутрішньої безпеки. Тому компанії все частіше приходять до необхідності побудови превентивної комплаєнс-функції і комплаєнса на рівні безпосереднього реагування. Ключова фігура – це compliance officer, який відповідає за розробку, управління, комунікації і контроль. Тому найчастіше ці функції покладаються на керівника юридичного департаменту.

Аналізуючи потенційні сфери комплаєнс-ризиків на всіх рівнях, бізнес може виділити потенційно ризикові зони в сферах боротьби з корупцією (включаючи конфлікт інтересів, хабарі і незаконні бізнес-угоди), конкуренції (лідерство, дотримання антимонопольного законодавства) і запобігання шахрайству (відмивання грошей, безпека даних, крадіжки, податки), а також потенційні ризики в сфері охорони навколишнього середовища і здоров'я, дотримання законів і суспільних норм поведінки тощо.

Таким чином комплаєнс є дієвим інструментом у сфері попередження порушень, невід'ємним компонентом ділового бізнес-процесу. Насамперед, це стосується працівників, функції яких пов'язані з продажем продукції (наданням послуг), маркетингом, контактами з партнерами, споживачами та конкурентами, рекламою. Використання комплаєнс-програм значно знижує ризики вчинення порушень та накладення санкцій.

Література:

1. Відсота Д. Антимонопольний комплаєнс для компанії: про що варто пам'ятати // Юридична газета [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/antimonopolniy-komplaens-dlya-kompaniyi-pro-shcho-var-to-pamyatati.html>
2. Кривошей М. Комплаєнс. Просто модний тренд или ценность? – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/mkrivoshey/article/24632>
3. Этика бизнеса: Учебное пособие для вузов и бизнес-школ. / Под общ. ред. П.А. Кальницкой. – М., 2012. – 132 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.iblfrussia.org/upload/iblock/3f1/ethicsbusiness.pdf

АНТИКРИЗОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ: НЕОБХІДНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ

Сержантова В.В., аспірантка

*Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса*

В умовах сучасного економічного стану доцільним є визначення антикризового потенціалу підприємства, а саме: його рівня та можливостей, які він надаватиме для підприємств. Однією з головних цілей розробки антикризової програми підприємства, незалежно від стану та стадії його життєвого циклу, є її розвиток та подальше існування, які забезпечують створення достатнього запасу стійкості для успішного його функціонування.

Криза на підприємстві – це період розбалансованості діяльності підприємства, для якої характерні обмежені можливості впливу на його відносини у сфері господарювання. Проявом кризових явищ у діяльності підприємства є істотні зміни у структурі капіталу, платоспроможності під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, а також ставить під велику загрозу можливість подальшого розвитку безпосередньо у своїй сфері [1].

Безумовно, будь-яке управління в певним мірі повинно бути антикризовим, і тим більше стає таким по мірі вступу підприємства у стадію кризового розвитку. Ігнорування цього обумовлює суттєві негативні наслідки, врахування - сприяє безболісному, бархатному проходженню кризи. Основною функцією антикризового управління є адаптація підприємств до нових умов господарювання, раціональне та ефективне впровадження профілактичних та

оздоровчих заходів, таких як реструктуризація, формування нових організаційних структур, впровадження прогресивних комунікацій. Антикризове управління представляє собою ефективний інструмент структурної перебудови економіки, забезпечення привабливого інвестиційного клімату та якісного реформування підприємства.

Відповідно до тлумачень певних вчених антикризове управління пропонується диференціювати залежно від стадії (глибини) кризи на такі підвиди [3, с 19-25]:

- 1) передкризове управління, яке здійснюється для своєчасного виявлення та розв'язання проблем (прийняття рішень) з метою запобігання кризі;
- 2) управління в умовах кризи, метою якого визнається стабілізація нестійких станів та збереження керованості системи;
- 3) управління процесами виходу з кризи, яке здійснюється з метою мінімізації втрат та втрачених можливостей під час виведення підприємства зі стану кризи.

Для побудови системи антикризового управління підприємство повинно мати відповідний рівень потенціалу, який дозволить проводити постійний моніторинг, буде мати високий рівень гнучкості та стійкості. В економічній літературі цей термін у широкому розумінні трактують як можливості, наявні сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужності у будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для чого-небудь. Тлумачний словник української мови також під цим терміном розуміє «приховані здатності, сили для якої-небудь діяльності, що можуть виявитися за певних умов».

Аналіз публікацій з проблеми формування й оцінки потенціалу виявляє її недостатнє теоретичне обґрунтування на рівні підприємства. Основна маса публікацій з теорії потенціалів присвячена такій категорії як економічний потенціал підприємства [4, с. 7]. Багато дослідників вивчають потенціал підприємства з метою подолання кризових явищ та безпосередньо для забезпечення життєспроможності проекту.

Сам термін «потенціал» науковцями розглядається з початку 20-х років XX сторіччя. Одним з найперших трактувань потенціалу було таке визначення як: потенційна можливість країни виробляти матеріальні блага для задоволення потреб населення (1924 р. Воблій К.Г.). На даний момент більш розповсюдженим є твердження, що потенціал – це джерела, можливості, засоби, запаси, які можуть бути приведеними в дію, використані для вирішення якоїсь задачі, досягнення певної цілі, можливості окремої особи, суспільства, держави, підприємства в певній галузі [2, с.11]. Тому доцільно його розглядати та поєднувати безпосередньо з управлінням. В межах антикризового управління здійснюється управління антикризовим потенціалом.

Проблема управління антикризовим потенціалом підприємства висвітлена у роботах таких вітчизняних та закордонних вчених як Белозерцев О.В., Мороз О.В., Шварц І. В., Малявіна А. В., Попов С. А., Пашин Н. Б., Булович Т.В., Лігоненко Л.О., Адонін С., Абалкин Л.И., Архангельський В.Н., Бабець Є.К., Горлов М.І., Жуков С.О., Стасюк В.П., Бачевський Б.Є., Заблудська І.В., Решетняк О.О., Будко А.Д., Воблій К.Г., Гавва В.Н., Божко Е.А. та ін. Однак питання управління антикризовим потенціалом підприємства не вичерпало всі можливі варіанти тем для дослідження, що підтверджує відсутність методичного забезпечення цього процесу. Тому, як показало дослідження, ефективне управління антикризовим потенціалом підприємства повинно передбачати здійснення таких основних заходів:

- 1) діагностика процесів і тенденцій, які призводять до кризових станів;
- 2) прогнозування виникнення, розвитку і можливих наслідків кризових ситуацій;
- 3) здійснення антикризового супроводження (виявлення процесів і тенденцій, які призводять до кризових ситуацій);
- 4) проведення завчасної підготовки на випадок виникнення надзвичайних ситуацій (антикризова профілактика);
- 5) організація і координація ефективних дій для подолання кризових ситуацій та їх наслідків.

Система управління антикризовим потенціалом підприємства повинна мати постійно діючий характер. Це означає, що аналіз середовища та чинників, що впливають на підприємство, має здійснюватися постійно [5]. Таким чином, вивчення еволюції наукового розуміння терміна «потенціал» дає змогу зробити висновок, що його запровадження в економічні дослідження було пов'язане з розробкою проблем комплексної оцінки рівня розвитку виробничих сил у двадцяті роки минулого століття.

Поглиблене вивчення антикризового потенціалу підприємства повинно бути одним з пріоритетних напрямків сучасної науки. Завдяки чому з'являється можливість визначити найслабкіші ланки структури управління підприємством та оминати кризові явища, з якими може зіткнутись підприємство в процесі свого господарювання. Виявити нові перспективи для розвитку бізнесу, та використовувати нестандартні засоби у боротьбі з кризами, які будуть найефективнішими безпосередньо для певного підприємства.

Література:

1. Данілов О.Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посіб. / О.Д. Данілов, Т.В. Паєнко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
2. Хомяков В.І. Управління потенціалом підприємства / В.І. Хомяков, І.В. Бакум. – К: Кондор, 2007. – 400 с.
3. Смерека С.Б. Теоретико-методологічні засади антикризового управління розвитку сфери послуг [Текст] // Економічний простір. – 2009. – № 19.
4. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: навч. посіб. / О.Г. Біла. – Львів: Компакт: ЛВ, 2005. – 312 с.
5. Проволоцька О.М. Теоретичні аспекти антикризового управління стратегічним потенціалом підприємства [Електронний ресурс] / О.М. Проволоцька, Д.В. Ясиненко // Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Економіка. – 2013. – Т. 21, Вип. 7(2). – С. 99-104.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ткаченко А.М., д.е.н., професор

Запорізький національний технічний університет,

м. Запоріжжя,

Колесник Е.О., аспірантка

Класичний приватний університет,

м. Запоріжжя

Оцінка конкурентоспроможності підприємства – це складне багатофакторне завдання, яке здебільшого зводиться до інтерпретації та оцінки комплексу показників, що характеризують різні сторони діяльності суб'єкту господарювання [1,с.94]. Оцінка рівня конкурентоспроможності дозволяє:

- сформулювати управлінські завдання: визначення засобів до виробництва, технології, трудових ресурсів, маркетингу, матеріального фінансування, інформаційного та організаційного забезпечення;

- прийняти зважене управлінське рішення: знизити показники витрат, змінити порядок укладання договорів, сфокусуватись на певному сегменті ринку;

- створити передумови розвитку конкурентних переваг: впровадити інновації, наступальні заходи в напрямку закріплення довготривалих привілеїв, заходи які захистять в напрямку застереження дій учасників, планування стратегії виходу на нові ринки, залучення коштів інвестора;

- пристосувати суб'єкт господарювання до умов ринку, що в результаті передбачає перемогу в конкурентній боротьбі за споживача та ринки збуту.